

Nidingens fågelstation 2011

TOMMY JÄRÅS

Stationen var bemannad kontinuerligt under perioden 13 mars – 8 december, vilket är den längsta säsongen hittills. Sammanlagt märktes 11 307 fåglar av 106 arter under året. Antalet är relativt normalt för stationen, men något magert med tanke på en ovanligt lång säsong.

Ringmärkning

Ett "normalår" brukar stationens två stora arter, rödhake och lövsångare, stå för ca 30% av ringmärkningarna. Detta år utgjorde de endast 20%, vilket förklarar en stor del av det något magra resultatet. Mesta fångststart för året blev ändå lövsångare (1 261 märkta) följd av ängsfiplärka (1 163), vilken hade sitt nästa bästa år. Andra arter som ringmärktes i stort antal var koltrast (591) och tobisgrissla (215). Även gransångare (439) bör

nämnas. Nya fångststartar blev nötskrika (1 ex. 13 juni) och stormsvala (2 ex. 23 juli). En art som hade ett dåligt år var kungsfågel (74 märkta), med det ojämförligt minsta antalet i förhållande till fångstinsats genom alla år. Gårdsmyg kom också ner på mer "normal" nivå (230).

Årets bästa fångstdag blev 3 april med 472 märkta, bl.a. järnsparv (189) och bofink (186). Näst bästa dag blev 24 september med 330 märkta. Blåmes dominerade denna dag med 78 märkta, följd av ängsfiplärka (62) och sävsparv (49). Dagsfångsten av sävsparv var den högsta sedan 1980.

Återfynd

Från Ringmärkningscentralen kom under året 48 fynd avseende 46 individer av 24 arter. Av dessa handlade 29 om fåglar som kontrollerats levande. Det kom också svar på 35 främmande ringar fördelade på 15 olika arter och nio länder.

Ny återfyndsart för året blev sidensvans. Den märktes 1 november och flög på en fönsterruta i Köpenhamn 18 dagar senare. Årets äldsta fågel var en tobisgrissla som var nästan 21 år när den hittades nydöd i Österby hamn på den danska ön Läsö. En annan fågel med hög ålder var en tolvårig silltrut som avlöstes i fält i Hanstholms hamn på danska nordvästkusten. Ett udda fynd var den skärpiplärka vars ring avlöstes i fält 3 mars 2010. Platsen var Barrow-in-Furness på engelska västkusten. För att vara skärpiplärka var den gammal, då den märktes på Nidingen i september 2004.

Att västkustens skärnsnäppor till stor del har sitt ursprung på Svalbard bekräftades under året då en som märkts på Nidingen kontrollerades i Longyearbyen på Svalbard. Dessutom kontrollerades två som märkts i Longyearbyen på Nidingen.

Fyra stjärtmesar som kontrollerades 10 oktober 2010 var märkta 11 dagar tidigare i Rybachiy vid ryska Östersjökusten. Två stjärtmesar med litauiska ringar kontrollerades tre dagar senare, alltså 13 oktober. De var märkta dagen efter de ryska. Den litauiska märkplatsen Ventes Ragas, Silute ligger endast 40 km från den ryska märkplatsen.

Två spanskmärkta fåglar kontrollerades under året. En lövsångare, märkt i Palencia i norra Spanien 20 september 2008, kontrollerades på Nidingen 4 maj 2011. En större strandpipare, märkt som gammal hane utanför Almeria på

Nidingens Fågelstation 57°18'N; 11°54'E

Startår: 1980

Huvudman: Göteborgs Ornitologiska Förening

Personal: Ca 75 volontärer.

Verksamhet: Ringmärkning och häckfågelinventeringar samt begränsade sträckfågelräkningar.

Publik verksamhet: Guidningar, mobil utställning, hemsida.

Säsong 2011: 13 mars – 8 december

Antal ringmärkta fåglar: vår – 5 121; höst 6 137

Tre vanligaste ringmärkta arter: vår – rödhake (846), lövsångare (841), bofink (553); höst – ängsfiplärka (1 090), kärnsnäppa (743), blåmes (601).

Observerade sällsyntheter: stormsvala (2), ob. Atlantmadeirapetrell, grålira (18), klykstjärtad stormsvala (11), tämmås (2).

Forskningsprojekt: Färgmärkningsprojekt på silltrut, skärnsnäppa och skärpiplärka. Häckfågelstudier av tretåig mås och tobisgrissla.

Kontakt:

E-post: birdcenter@swipnet.se

Web: www.nidingensfagel.se

c/o Fågelcentralen, Tullare hög 50, 442 90 Kungälv

spanska sydostkusten 12 maj 2007, kontrollerades 9 augusti 2011. Individen tillhörde sannolikt den nordliga rasen *Charadrius hiaticula tundrae*. En annan intressant kontroll gjordes på Nidingen 14 juli av en kärrensnäppa som märktes som bonunge 31 maj i Siikajoki, strax söder om Uleåborg i nordvästra Finland. Fågeln tillhörde den sydliga rasen *Calidris alpina schinzii* och var säsongens första årsunge.

Häckfåglar

Öns paradart, tretåig mås, häckade i år med 40 par, ett normalt antal för de senaste åren. Ungproduktionen var god med en flygg unge per par. En annan av öns speciella häckfågelarter, tobis-

lunnefågel. Till kategorin havsfåglar får väl också fem svartnäbbade islomar räknas.

Ny art för Nidingen blev rostgumpssvala, som sågs 6 juni. Andra udda arter blev stationens andra bändelkorsnäbb 30 juli och den fjärde dvärgsparven 3 september. Båda ringmärktes. Toppskarvar har legat på en lägre nivå de senaste säsongerna efter de kalla vintrarna, men 50 individer i november är en uppgång. Den kalla vintern 2009/10 knäckte det häckande beståndet av vattenrallar på ön, och inga observationer gjordes under 2010. Den 1 april 2011 ringmärktes återigen en individ, som sedan varken sågs eller hördes förrän 29 oktober då den kontrollerades.

Nattskärre *Caprimulgus europaeus* rastande på Nidingen. Foto: Tommy Järås.

grisslan, satte nytt rekord med 168 par. Antalet strandskator ligger årligen på ca 15 par, och "gamlingen" var åter på plats i en ålder av minst 33 år.

Observationer

Havsfågelentusiasterna hade åter en spännande höst. Inte mindre än 18 gråliror passerade ön med som mest 9 ex. 7 oktober. Av klykstjärtad stormsvala sågs 11 ex., varav 5 ex. 4 december. Samma dag sågs även fem av höstens totalt 18 bredstjärtade labbar samt en obestämd atlant/madeirapetrell. Totalsummor för övriga havsfåglar under hösten var 4 mindre liror, 2 fjällabbar, 92 storlabbar, 2 tärnmåsar, 300 alkekungar och 1

Övrigt

Normalt har vi varit bortskämda på ön av att alltid ha el. Även om elen har blivit utslagen så har dieselgeneratorer automatiskt slagits på efter några sekunder för att fyren alltid skall ha ljus. Denna höst blev det allvarligare. Generatorerna gick inte igång vid strömavbrott, och ön blev utan ström i några dagar. Telefonen slutade att fungera och mobiltelefoner gick inte att ladda. Vindarna var hårda så det gick inte att åka ut med båt för att undsätta personalen. Fyra dagar fick personalen hårda ut i novembermörker och kyliga vindar innan elen återkom. Nidingen är en speciell ö!